

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 19g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală
(*persoanele considerate condamnate pentru comiterea unei infracțiuni*)

CHIȘINĂU

11 februarie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 31 ianuarie 2019,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 11 februarie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 21rh-1/2018, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 31 ianuarie 2019, de către dna judecător Viorica Severin de la Judecătoria Orhei, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 15 aprilie 2016, domnii Ion Stog și Dmitri Veverița au fost condamnați în baza articolului 352 alin. (2) din Codul penal [*samavolnicia*] și li s-a aplicat pedeapsa închisorii pe un termen de trei ani și, respectiv, de trei ani și șase luni.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016, această sentință a fost casată. Curtea de Apel Chișinău i-a condamnat pe domnii Ion Stog și Dmitri Veverița în baza articolului 187 alin. (2) literele b) și e) din Codul penal [*jaful comis de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe*] și le-a aplicat acestora pedeapsa închisorii pe un termen de cinci ani și șase luni și, respectiv, de șase ani și șase luni. În argumentarea acestei decizii, s-a menționat că instanța de fond în mod eronat a reîncadrat faptele comise de către aceste persoane: din

articolul 187 alin. (2) literele b) și e) din Codul penal (așa cum a și fost formulată învinuirea de către procuror) în articolul 352 alin. (2) din Cod.

5. Prin decizia din 26 octombrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a respins recursurile depuse de către apărătorii persoanelor condamnate.

6. Pe 20 iunie 2017, dl Ion Stog a depus la Judecătoria Orhei o cerere privind reducerea pedepsei închisorii în baza Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

7. Prin încheierea din 6 iulie 2017, Judecătoria Orhei, sediul Telenеști, a respins această cerere. Instanța de judecată a invocat faptul că Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova este aplicabilă, între altele, în cazul persoanelor condamnate până la data intrării în vigoare a legii în discuție. Totuși, în opinia instanței, dl Ion Stog a obținut statutul de condamnat pe 26 octombrie 2016 – dată la care a fost pronunțată decizia Curții Supreme de Justiție –, însă Legea nr. 210 din 2016 a intrat în vigoare pe 9 septembrie 2016. Prin urmare, instanța a conchis că această lege nu este aplicabilă persoanei în discuție.

8. Pe 19 septembrie 2017, Penitenciarul nr. 18 a depus un demers la Judecătoria Orhei, prin care a solicitat reducerea pedepsei închisorii aplicate dlui Ion Stog în baza Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

9. Prin încheierea din 21 noiembrie 2017, Judecătoria Orhei, sediul central, a respins acest demers, precizând că instanța s-a pronunțat anterior cu privire la o solicitare identică.

10. Pe 29 iunie 2018, dl avocat Marin Postu, care apără interesele dlui Ion Stog, a depus la Judecătoria Orhei, sediul central, o cerere de revizuire a încheierilor din 6 iulie 2017 și, respectiv, din 21 noiembrie 2017. În motivarea acestei cereri, avocatul a invocat că instanța de judecată a interpretat în mod eronat noțiunea de „persoană condamnată”.

11. Pe 27 noiembrie 2018, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Marin Postu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală. Acest articol prevede că persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește condamnat, dacă sentința este, parțial sau integral, una de condamnare.

12. Prin încheierea din aceeași dată, Judecătoria Orhei, sediul central, a admis ridicarea excepției și a dispus trimiterea unei sesizări la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

13. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

14. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

Articolul 65

Învinuitul, inculpatul

„(1) Învinuitul este persoana fizică față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire.

(2) Învinuitul în privința căruia cauza a fost trimisă în judecată se numește inculpat.

(3) Persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește:

1) condamnat, dacă sentința este, parțial sau integral, de condamnare;

[...]”

Articolul 466

Rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată și punerea ei în executare

„(1) Hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă.

(2) Hotărârea primei instanțe rămâne definitivă:

1) la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă apelului și nici recursului;

2) la data expirării termenului de apel:

a) când nu s-a declarat apel în termen;

b) când apelul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

3) la data retragerii apelului și încetării procedurii de apel, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;

4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărârilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:

a) când nu s-a declarat recurs în termen;

b) când recursul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

5) la data retragerii recursului declarat împotriva hotărârilor menționate la pct. 4) și încetării procedurii de recurs, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;

6) la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărârilor menționate la pct. 4).

(3) Hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel.

[...]”

15. Prevederile relevante ale Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova sunt următoarele:

„Art. 13. – (1) Persoanei condamnate la închisoare căreia nu i se pot aplica prevederile art. 6-9, 11 sau 12 i se reduce termenul de pedeapsă în partea neexecutată la data intrării în vigoare a prezentei legi după cum urmează:

- a) cu o treime, dacă este condamnată pe un termen de până la 7 ani inclusiv;
- b) cu o pătrime, dacă este condamnată pe un termen de la 7 la 10 ani;
- c) cu o cincime, dacă este condamnată pe un termen mai mare de 10 ani.

(2) Prevederile alin. (1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. (1) lit. a), c), e), i) sau j).

(3) În cazul persoanei al cărei termen de pedeapsă pentru aceeași infracțiune a fost redus anterior în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere, reducerea repetată a termenului în baza prezentei legi nu poate fi efectuată.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

16. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat faptul că prevederile contestate nu stabilesc în mod clar de când persoana obține statutul de condamnat: (i) de la data la care a fost pronunțată decizia instanței de apel sau (ii) de la data la care a fost pronunțată decizia Curții Supreme de Justiție. Acest aspect este esențial pentru a stabili câmpul de aplicare al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

17. În opina sa, prevederile contestate contravin articolului 23 alin. (2) din Constituție, care instituie exigențele standardului calității legii.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 21rh-1/2018, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul central. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală. Acest articol stabilește că persoana în privința căreia sentința de condamnare a devenit definitivă se numește condamnat.

22. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate ar fi imprevizibile.

23. Cu titlu preliminar, Curtea reamintește că una dintre condițiile obligatorii pentru admiterea examinării în fond a unei excepții de neconstituționalitate constă în aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 82).

24. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect o cerere de revizuire a două încheieri judecătorești prin care a fost refuzată reducerea pedepsei închisorii în baza Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, pentru că persoana nu ar fi avut statutul de condamnat la data intrării în vigoare a legii în discuție (a se vedea *supra* § 7-10).

25. Totuși, în procedura revizuirii, instanța de judecată verifică cererea de revizuire doar sub aspectul îndeplinirii condițiilor în care poate fi depusă, referitoare la hotărârile ce pot fi atacate, verifică motivele care justifică revizuirea și verifică titularii cererii și respectarea termenelor (a se vedea DCC nr. 102 din 6 septembrie 2018, § 17, și DCC nr. 128 din 15 noiembrie 2018, § 26). Cu alte cuvinte, procedura revizuirii privește doar examinarea admisibilității acesteia.

26. Astfel, rezultă că prevederile contestate nu sunt aplicabile la soluționarea cauzei de către instanța de judecată. Eventual, acestea ar fi fost aplicabile în procedurile inițiate după admiterea cererii de revizuire.

27. Chiar dacă s-ar presupune că prevederile contestate ar fi incidente în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este vădit nefondată.

28. Curtea observă că articolul 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală prevede, fără echivoc, că persoana obține statutul de condamnat de la data la care sentința de condamnare a devenit definitivă.

29. Totodată, articolul 466 din Cod prevede ipotezele în care hotărârea instanței de judecată devine definitivă și, în consecință, executorie. În conformitate cu alineatul 3 al aceluiași articol, hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel. Așadar, persoana se consideră condamnată de comiterea unei infracțiuni, între altele, de la data la care a fost pronunțată decizia instanței de apel (de condamnare sau de menținere a sentinței de condamnare).

30. Prin urmare, Curtea constată că există repere obiective care ajută destinatarul și interpretul legii să prevadă sensul exact al dispozițiilor contestate. În prezenta cauză, problema abordată de către autorul excepției de neconstituționalitate își are sursa în interpretarea eronată a legii, și nu în neclaritatea acesteia.

31. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 21rh-1/2018, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 11 februarie 2019
DCC nr. 15
Dosarul nr. 19g/2019*